

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOS
ORGANAS
LEIDZIA LIET.-S-GA BRAZ.
Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 474,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumerato...
Brazilijoj metams 12 mil. pusm.
6 milreisi. psm.
Užsienin metams 20 milr.
10 milreisi. sm.
Atskiras numeris 300 reis.
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v.
Redaktorius St. Vancevičius.
Atsakomybės redaktorius
Dr. Egaz Mūvitz

10-ti MET.

SÃO PAULO, 1938 m. Vasario - Feveetro mėn. 23 d.

NR. 9 (477)

Žinok, Tautieti, kad savose mokyklose auklėtas vaikas taves ir senatvėje nepamirš!

Mūsų kolonijos Ateities Pagrindai.

Rašo mok. J. Jurgilas.

Dar taip neseniai lietuvis erkėčių keliu, sunkia vargų našta nesinas, pasiekė São Paulo. Nuo sunkaus darbo, šiurškių gyvenimo sąlygų fazedose ir ilgo kelio nevienas buvo taip nuvargęs, kad net svetimos pagalbos buvo reikalingas. Mieste nieko besisųpsančio ir viliojančio nerado, bet būdamas gyvenimo užgrūntas, nepaprasto darbštumo dėka, pakelta galva veržėsi pirmyn, tiesė akis, ieškojo žmoniškėsių gyvenimo sąlygų. Po metų kitų pradėjo stebėti ekonomiškai, ėmė burtis ir visuomeniniam darbiui, o padėjimui tvirtėsiu lietuvių kolonijos pagrindų įsistėgė ir savų mokyklų.

«AŠ NENORIU, KAD MANO VAIKAS
MANĖS IŠSIZAŽETU»

Susirūpino lietuvių motina matydama, kad svetimam lizde auklėti vaikai ir savo tėvams dažnai būna svetimi. Dar blogiau, kada vaikai mokslus eina gatvėje... Susirūpino tėvai, šiandie jau turime penkias lietuviškas mokyklas, kurias lanko virš 500 lietuviukų. Jų auklėtiniai su aukštais pažymėjimais lanko aukščesniašias brazilų mokyklas, jiems lengva toliau mokytis, nes gerai paruošti. Dėl to mes didžiuojamės savo mokyklomis, o kitataučiai mums pyvydi.

Lietuvis, įnešdamas savo darbo vaisius Brazilijos šalies grovėn, savo darbštumu išsikovojo tos šalies, tos tautos simpatijų ir meilės, o tarp ateivių tapo pirmaujančiu, sąžiningu doru ir darbščiu piliečiu. Mūsų mokyklos, kuriose mokslas einamas valstybine ir mūsų tautine kalba, tiesia kelius į abiejų tautų dar nuoširdesni draugingumą.

PER MOKSLĄ — Į ŠVIESESNĖ ATEITĮ,
PER AMATUS — Į GERESNĮ GYVENIMĄ!

Savose mokyklose mūsų vaikai išmoka dvi kalbas. Lietuvių kalba mus rėsa kaip vienos motinos vaikus su Lietuva bet kokius ryšius palaikome tik sava kalba. Valstybinė portugalų kalba, kada mes ją gerai išmokstame, atidaro duris platesniam mūsų gyvenimui ir ekonominiam progresui šioje šalyje. Dėl to visi pri-

D. L. K. GEDIMINO VARDŲ AMATŲ MOKYKLOS KERTINIO AKMENS PADEJIMO IŠKILMĖS.
Villa Lucia — São Paulo, 1938 m. vasario 20 d.

valome remti ir palaikyti lietuvių mokyklas. Kiekvienas lietuvis yra lietuvis. Jei mes nebranginsime savo kalbos, savo Tėvynės ir savo vardo, mes nemokėsime įvertinti ir kitų, niekumet netapsime padoriais ir kitos šalies piliečiais, o svetimi iš tokių tik pasityčios.

Per mokslą — į šviesesnę ateitį, o tas mokslas mums prieinamiausias lietuvių mokyklose. Kad geriau pasiruošti kovai dėl kasdieninės duonos kėsnio, Lietuvių Sąjunga Brazilijoje nutarė pastatyti ir amatų mokyklą. Gana būti ciliniais darbininkais! Lietuvis dirbdamas sau ir Brazilijos progresui turi būti darbų vadu, meisteriu, specialistu nemenkesniu už vokiečių ar anglų! Dėl to ruošime savo vaikus į būsimąją amatų mokyklą.

KERTINIAI AKMENS...

Vasario 20-ji diena mūsų kolonijos bus istorinė, nes šiomet vasario 20 d. padėjome kertinius akmenis D. L. K. Gedimino vardo amatų mokyklai ir Vysk. M. Valančiaus v. lietuvių pradžios mokyklai. Ir vienos ir antros mokyklos kertinio akmens pa-

dėjimo iškilmėse dalyvavo minios tautiečių, Lietuvos konsulas p. Povilas Gaučys su visu Konsulato personalu, L. S. Br. pirm. kap. A. Majus, Brazilijos aukščiausius mokslus baigęs inž. agr. Dr. J. Zabrockis, insp. S. Bakšys, mokyklų mokytojai, Tėvų Kom. ir organizacijų atstovai. Dalyvavo ir aukšti Brazilijos žaidininkai — Fed. Interventoriaus atstovai kap. Pires Evangelista ir lut. Liberato Vianna, švietimo Ministerio atstovas p. Tito Paes de Barros, S. Paulo prefekto atstovas, be to, Suomijos, Estijos, Latvijos ir Čekoslovakijos konsulai, B. B. D-jos garb. pirm. Dr. Synesio Rangel Pestana ir pirm. Quartim Barbosa, Brazilijos spaudos sindikato atstovas Dr. Franchini Netto, kelių laikraščių red. Egas Mūmis, Correio Paulistano atstovas, sklipo donatorius A. Felmanas, Vysk. M. Valančiaus m. rūmų konstruktorius inž. Cimberis, Constructora Brasileira kompanijos pirmininkas ir daug kitų lietuvių draugų.

NETRUKUS LIETUVIAI ŽENGŠ TVRTIESNIAIS ŽINGSNIAIS.

— «Netrukus mes turėsime ir amatų mokyklą, — kalbėjo iškilmes pradėdamas kons. p. Gaučys. Daugelis senesniųjų lietuvių liko paprastais darbininkais dažniausia tik dėl to, kad nebuvo mokyklų, nebuvo kur padoriai išmokti kokį pelningą amatą. Dabar jau netrukus mes galėsime žengti tvirtesniais žingsniais...»

Pono Konsulo žodžius minia pajūdydė trukšmingu plojimu. Švietimo ministerio vardu kalbėjo Tito Paes de Barros. Jis pažymėjo, kad lietuvių mokyklos Ministerijoje aukštai vertinamos.

Vakare senose Vysk. M. Valančiaus patalpose įvyko didžiulio 20 m. Lietuvos Nepriklausomybės pėjimo koncertas, kurį surū-

Voldemaras jau laisvas.

Argentinos laikraščiai skelbia, kad, sąryšy su 20 m. Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvėmis, vasario 16 d. Lietuvoje iš kalėjimų paleista daug politinių kalinių. Jų tarpe esą ir buv. min. pirm. Augustinas Voldemaras, kuris už 1933 m. pučą buvo pasmerktas kalėti 12 metų. Taip pat paleisti nuteistieji Klaipėdos nacionalistų vadai E. Neumanas ir baronas Jonas Ropas.

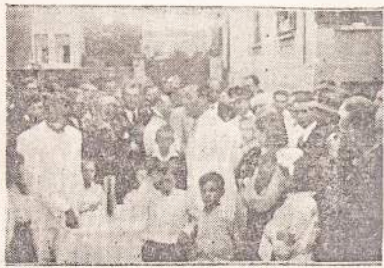
SUVIENODINAMA RAŠYBA.

Lig šiol Brazilijos spaudoje net mokyklų vadovėliuose kirčiavime ir kai kurių žodžių rašyme nebuvo vienodumo. Dabar valdžia įsakė kad visos įstaigos, valdžios išlaikomos ir fiskalizuojamos mokyklos turi laikytis tos rašybos, kuri 1931 m. birželio 15 d. priimtu įstatymu buvo patvirtinta. Nuo 1939 m. birželio mėn. 1 d. mokyklose bus suspenduotos visos knygos, kurios neatitiks naujos rašybos reikalavimus.

— J. A. Valstybių diplomatai nu mato, kad progai pasitaikius Vokietija gal užpulti Braziliją. Tada J. A. V. turėtų ją ginti. Atlanto vandenyno pakraščių saugumui užtikrinti J. A. V. pastatys milžinišką laivyną už 13 milijardų 200 mil. dolerių.

— Ispanijos respublikonai tebesilaiko Teruel mieste, kuris nuo smarkių bombardavimų jau virsta į griuvėsius. Nacionalistai pradėjo smarkiai pulti ir Madridą, bet aiškios persvaros dar nesimato.

— Japonai baigia okupuoti Honan provinciją. Praeitą savaitę kiniečiai numušė 5 japonų lėktuvus, o japonai 31 kiniečių lėktuvą. Taip skelbia anglų laikraščiai rašo, dienomis net keliose vietose žiūriaus, pliekė.

Minia lietuvių su Kons. p. Gaučių ir aukštais Brazilijos valdininkais 1938 m. vasario 20 d. padeda kertinį akmenį Vysk. M. Valančiaus mok. rūmams rua. Bandeirantes, 466 ir 474.)

LIETUVOJE

Kaip gausėja telefono abonentai Lietuvos miest.

Lietuvos Paštų Valdyba surinko įdomią statistiką apie telefono abonentų gausėjimą didesniuose Lietuvos miestuose 1922 — 1936 metų laikotarpyje. Pagal tą statistiką, 1922 metais Kaune tebuvo tik 360 telefono abonentų, Klaipėdoje — 940, Šiauliuose — 170 ir Panevėžyje — 120. O 1936 m. Kaune buvo 6.899 telefono abonentai, Klaipėdoje — 2.857, Šiauliuose — 819 ir Panevėžyje — 518.

Iš statistikos matyti, kad telefono abonentų skaičiaus augimu pirmoje vietoje eina Kaunas, antrąją — Klaipėda, trečiąją — Šiauliai ir ketvirtąją vietoje Panevėžys.

Kaip pagerbiami kovojusieji už Lietuvos laisvę.

Visų kovose už Lietuvos laisvę pagerbiami kasdien vyksta...
...kapo, K...
...is de...
...s,

rines lentas su sąrašais laisvės kovose žuvusių asmenų, iš tos parapijos kilusių. Tokiu būdu kiekvieno žuvusiojo laisvės kovotojo vardas bus įamžintas jo gimtoje vietoje, ir didvyri nuolat primins jo artimiesiems.

Nubaustas gulbių naikintojas.

Metenų ežere kiekvieną pavasarį atskrisdavo gulbės ir čia išsiperdavo vaikus. Vasarą apylinkių gyventojai grožėdavosi gulbių būreliais Miškų administracija dėjo visas pastangas, kad šie reti paukščiai būtų apsaugoti. Pradžioje niekas gulbių nelėsdavo ir nebaidydavo. Tačiau praėjusiais metais vieną rytą Metelių ežeras pasigedo kelių gulbių. Kilo įtarimų, kad jos nušautos. Miškų administracija tuo labai susirūpino ir pradėjo su policija ieškoti kaltininkų. Galop buvo nustatyta, kad šie nedora darba įvykdė tos apylinkės gyventojas Ku... Padarius pas jį krūmų gulbių plunksnos, už...
...ir patri...
...linkės...
...prijaužino kalną. Nubaudė...
...dar priteisė Moko...
...civilinį įsiekinį 1000 lit.

ny šventė.

Liepos 9 ir 10 d. d. s Dainų šventė, d. vykstant užsienio li...
...merikos, Anglijos ir ventė duos progą Klai...
...alingai suskambėti iš...
...k tųj tukstanų kraštinų lietuvių dai...
...nai ir pasidžiaugti susitikimu - tautos vaikų iš visų šalių.

Dar nauji skaudūs smūgiai Vilniaus krašto lietuviams.

Vilniaus miesto storasta sulaukė Lietuvos ūkio Draugijos centro veikimą. Draugijos turimi paskirtas globėjas. Draugijos būstinė užantspauduota.

Vilniaus miesto storasta pasiūlytė Vilniaus Lietuvių Sporto Klū...

bo pirmininką B. Untulį, ir jam pranešė, kad Klūbo veikimas sulaukytas.

Mokslas prekybos institute.

Lietuvos Prekybos Institute Klaipėdoje šiais metais mokslas žymiai pastumtas pirmyn. Institutas susikirstytas konsulariniu, bankiniu ir prekybiniu skyriais. Juose kiekvienas, be nustatytos mokslo programos turi ir techninių dalykų mokytis, kaip stenografiją, Lietuvių, vokiečių ir anglų kalbos privalomas. Prie to dar leidžiama pasirinkti vieną ar daugiau: prancūzų, ispanų ar rusų kalb.

Nėra lietuviškų giedojimų -- neaukoja vargonams nupirkti.

Kalesnykų parapiją sudaro pusė lietuvių, bet pamaldų gimta kalba jie negirdi. Skundėsi ir aukštesnei bažnyčios vyriausybei, bet niekas nepasikeitė. Bažnyčioje seni vargonai ir klebonas nori įsigyti naujus. Kaipėsi si į parapijiečius aukų. Lietuviai sutinka tik tuomet aukoti jei bažnyčioje bus leista giedoti lietuviškas giesmes vargonams pritariant.

Seniausia gimnazija.

Šiomet sukanka 100 metų nuo Marijampolės gimnazijos įsteigimo ir 20 metų, kai ta gimnazija tapo karo tapo lietuviška. Šią gimnaziją įsteigė rusų valdžia dar 1867 m. Ji buvo vienišė gimnazija visoje Rusijos imperijoje, kurioje dar carizmo laikais buvo leista mokytis ir lietuvių kalbos Marijampolės gimnazija išauklėjo Bašanavičių, Kudirką, buv. prezidentą K. Grinį ir daugybę kitų lietuvių, kurie nemulstama kovojo, o kaikiurie ir dabar tebekovoja dėl savo tautos laisvės. Tik šios gimnazijos dėka Marijampolės (senesniųjų suvalkiečių vad. Staropolis) tapo Suvalkijos apšviesto ir viso lietuviško kultūrinio gyvenimo centru.

Dabar Marijampolės gimnazija vadinais Rygiškį Jono gimnazija.

„Vilniaus Žodis“ rašo, kad buv. lietuvių skaityklų vedėjas V. Dailvykai, V. Staselini ir B. Švogždytė iškelto didelės bylos. Jie kaltinami, norėję atplėšti iš lenkų Vilniaus kraštą.

Lietuvoje veikia 22 didelės (pramonės) plytinės su Hofmano kros-

nimis ir 285 paprastos kaimo plytinės. Pagaminama kasmet po 50 mil. plytų, kurių vos užtenka pamatams, kaminiams ir vienam kitam mūro namui pastatyti. Vis brangstant miško medžiagai, mūrinių namų statoma kas kart daugiau, plytų poreikalumas didėja, dėl to susirūpinta ir naujų plytinių statymu. Kad medžio statyba Lietuvoje pakeistų mūro statybą, reikėtų kasmet pagaminti plytų bent dešimtis kartų daugiau negu dabar pagaminama.

— DABAR Lietuvių Tautininkų S-ga turi 12.928 narius ir 1.883 kandidatus. S-goje tik 825 moterys, kiti nariai — vyrai. Iš jų 7.625 ūkininkai, 500 darbininkų, 346 amatininkai, 1.728 mokytojai, 2.895 kitų valstybinių tarnybų tarnautojai, 735 saviv. tarn., 409 privatiųjų ist. tarn., 184 pirkliai ir pramonininkai, 28 advokatai, 10 kunigų ir 237 laisvų profesijų žmonės.

Lietuvos Švietimo Ministerija nupirko Rambynio kalną. Kalną puošia ir tvarko Pagėgių jaunimo kėlavimo komitetas. Netrukus Rambyne bus pastatyti puikūs «Ekskursijų namai». Reikia neužmiršti, kad šią senobinę Lietuvos šventovę ir dabar kasmet lanko tūkstančiai Lietuvos ir užsienio jaunimo.

Pagal metrikų knygų davinius lenkų Lietuvoje esą tik 7.600. Kadangi jų kaikiurie jau gėdisi užsirašyti lenkais, tai tikras jų skaičius gali siekti iki 10.000. Sulenkėjusių lietuvių žinoma, yra kelios dešimtys, tikt, bet šie skūna atskiratyti dar būdžiaivų laikais jiems primestos «poniškos» kalbos.

— Gruodžio 11 d. Kaune Šančiuose sugriuvo dar bestatomas didžiulis garažas, dabar gauta žinių, kad sugriuvimo priežastys baigiamos išaiškinti. Kiti esą statytojai — inžinieriai ir prižiūrėtojai. Taip pat kaltinamas Kauno burmistras ir daug saviv. tarnautojų. Jie visi turėsią sumokėti ir padarytus nuostolius.

— Didžiausias tiltas Baltijos valstybėse yra «Kar. A. Juozapavičiaus tiltas» Alytuje. Jis turi 195 m. ilgio, 9 m. pločio ir 20 m. aukščio. Jo statymui suvartota 7.000 kub. m. betono ir 454.000 kg. geležies. Kainavo 1.200.000 lit. Panašios konstrukcijos tiltas Europoje yra tik per Dunajų ties Dilingeno miestu. Dabar Nemunas Alytaus tilto jau nebeįveiks.

Lenkija ir Lietuva

RAŠO STANISLAW SOPIECKI

Kalėdų metu lenkų „Stronictwo Pracy“ — Darbo partijos, — kurios prysakį stovi gen. Haleris, kuriai priklauso buv. premjeras Paderewskis (gar. mis planistas), gen Sikorskis, — laikraštis „Zwrot“ idėjo symfonio savo publicisto Staniewlo Sopicio straipsni „Lenkija ir Lietuva“, kuri čia perpausdiname istisai.
Red.

„Kai prieš kelerius metus viešėjau Kaune, vienas žymus lietuvių politikas privočioj kalboj pareiškė man:

— Jeigu Lenkija kariaus su Vokietija ar Rusija, tai mes išnaudosime progą ir žygiuosime į Vilnių.

Ne visa lietuvių tauta, bet žymūs jos dalis taip galvoja. To jau pakanka, kad Lenkija laikytų Lietuvą savo eventuališkų priešu. Du keliai teko mums pasirinkti: nugalėti ir pavergti Lietuvą arba ją patraukti susitarimo keliu savo draugu eilėms.

Suprantamas dalykas, kad tik antrasis kelias nebūtų priešingas tiems dėsniams, kurių laikantis galima su-

teikti žmonijai sviesesnę ateitį. Mūsų užpuolimu ir noru pavergti Lietuvą pasipiktintų visas pasaulis ir, galimas dalykas, kiltų didelis Europos karas.

Nei Vokietija nei Rusija ramiai nežūrėtų į Lietuvos žlugimą. Lietuviai gliaui įsitikine, kad Lenkija kėsinosi prieš Lietuvos nepriklausomybę ir tik dėl tam tikrų didžiųjų valstybių diplomatų intervencijos Lenkija atsisakė tų žygių. Pas mus eilinis pilietis išventai tiki, kad tai fantastiški gandai, nes mes juk visą laiką tiesėme Lietuvai ranką. Lietuva jos neprimė, nes Lietuva yra Berlyno ir Maskvos įrankis. Lietuviai Lenkijoje naudojami visiškai mūštolerancija, lenkai Lietuvoje žauria persekiojami. Mes esame geras, idea liškas kaimynas, Lietuva tuo tarpu ūgdo pas save įvairias priešlenkiškas gyvates, rėmė Konovalcį ir t. t. Lietuva turi laikytis su Lenkija, nes priešingų atveju ūkiškai nusumuos, subankrutuos, kadangi ji tėra tik nykštukas etc.

Štai šitokios pažūros geltonosios mūsų spaudos yra skiepiamos skalytojams. Tokios pažūros jau bus gavusios Lenkijoje pilietybės teises. Tai labai pasunkina išspręsti lietuvių bylą. Dėl šių sumetimų reikia Lenkijoje padaryti šių pažūrų revizija. Reikia pažinti gryna teiseybė, nors ji ir pažeistų mūsų savimeilę.

Visų pirma, turime įsisamontinti, kad abiejų valstybių pajėgų proporcingumas yra toks, kaip tarp liūto ir avies. Avys gali būti įkryti, gali išprovokuoti? Sutikime, bet sutikime ir su tuo, kad liūtas gali avį skriauti ir savaime, ir nenoromis ir nesąmoningai, kai patando savo sąskaitas suvesti su kuo nors trečiuoju. Kaž kas panašaus yra ir čia. 1920 m. vasarą Lenkija kariavo su rusų meška. Po bolševikų armijos atstūmimo Gardino — Brastos ruožan, lenkų generaliniame štabe buvo svarstomi du planai. Generalinio štabo viršininkas gen. Rozwadowski kalbino sustiprinti dešinįjį lenkų sparną ir iš Pagirio pulti užpakalines raudonosios kariuomenės dalis. Apšpusi toji grupė turėjo žygiuoti daug mažai iš Pisko — Lunino apylinkių Baranavičių ir Molodečinos link. Bolševikai, turėdami atskirtą su Minsku

susisiekimą, būtų priversti trauktis Lietuvos teritorijon, o gal net ir Latvijos, panašiai, kaip po ties Vartos ir Vikros upėmis pralaimėjimo bėgo bolševikai Rytprūsiausna. Lenkų armija, besivydama bolševikus, būtų užėmusi Vilnių ir be jokių tarptautinių komplikacijų.

Planas buvo drąsus, bet įvykdomas. Tai išrodė gen. Zagórski savo įdomioj knygoj, kurią parašė Antakalnio kalėjime ir kuri vėliau buvo atspausdinta „Szaniec“ žurnale.

Bet Pilsudskis gen. Rozwadowskio planą atmetė. Spėjama, kad jis pareiškė, kad lietuviui niekad mums nedovanotų, kad mes jų teritorijoje karą vedėme. Nuspresta buvo pulti kairiuoju sparnu, iš Suvalkų krašto Druskininkų ir Vėrėnos Lydos kryptimi. Pasirodė betgi, kad lenkų pulkai turėjo eiti per lietuvių užimtą teritoriją. Tada, suvedant sąskaitas su bolševikais, buvo pralietas lietuvių kraujas.

Piktinamės, kad lietuviai 1920 m. liepos mėn. atėmė iš mūsų Vilnių Kaune ir tai kitąp žiūrima. Ten tvirtinama, kad lietuvių pulkai buvę lenkų kviečiami, kad 1920 m. rugpjūdo mėn. jie, nuginklavę sovietų įgūlą, išgelbėtų kelių šimtų lenkų gyvybę.

Trys muzikos -- dainos šventės...

Šių metų dainų šventei ruoštas dar pernai užrašė 300 chorų su 15.000 dainininkų, bet dabar paaiškėjo, kad didžiajai dainų šventei siemiet pasirostų nespėjama. Todėl siemiet įvyks net trys rajoninės šventės, kuriose dalyvaus tik dalis prisirašiusių chorų. Dainų šventės įvyks Klaipėdoje birželio mėn. viduryje, Ukmergėje — liepos mėn. pradžioje, o Kaune tik rugsėjo mėn. Klaipėdoje ir Ukmergėje dalyvaus tik po 3.000 dainininkų, o Kaune 5.000. Kaune dainų šventė užtruks kelias dienas. Bus ir atskirų chorų koncertai.

Sveikatos fondas.

Lietuvos Seimas nutarė, kad kaimų gyventojų sveikatos reikalams turi būti skiriama 6 nuosimčiai tų pinigų, kuriuos valdžia gauna iš ūkininkų kaip valstybinį žemės mokesį. Tie pinigai naudojami: 1/ steigimui ir išlaikymui sveikatos punktų, 2/ pradžios mokyklų mokinių sveikatos priežiūros reikalams, 3/ beturčiams ligoniams gydyti, kada suvival dybės jų globoti nepajėgia, 4/ šėlimui gydytojų, feldčerų, akušerių ir gallesingųjų seserų tose vietose, kur jie labai reikalingi, o dėl blogų sąlygų negali pragyventi iš savo ūdžario ir 5/ profilaktikai. Pagaliau ir Lietuvos kaimas susilauks tiesioginės naudos iš mokamų žemės mokesčių, be to, šis sveikatos fondas išgelbės kaimų gyventojus nuo tų vargų, kuriuos turi pakelti, kol pasiekia kokį nors toli mieste gyvenantį gydytoją, susirgus ar susižeidus.

Ar pasieks ir Braziliją?

J. A. V. lietuviai broliai M. ir K. Motūzai pademonstravo Kauno žurnalistams jų pagamintą puikią filmą iš Lietuvos ir Amerikos lietuvių gyvenimo. Filma spalvota. Ji vaizduoja ir miestų statybą ir charakteringus kaimiečių aparatus, sodybas, laukų darbus, turgus, atėjusius, jaunimo geozūnes ir sporto šventes. Ypatin gas dėmesys atkreiptas į sėjos metą, brestančių javų laukus, cukrinių runkelių auginimą, sienapiūtę, rugiapūtę ir kitus kaimiečių darbus. Yra nemaža gražių vietovaidžių ir nuotraukų iš Amerikos lietuvių gyvenimo, o dabar Nepriklausomybės švenčių metu savo filmą br. Motūzai dar

Vilnietis.

Pasakyk...

Pasakyk, lakus vėjeli, Kur manoji laimė, Į kurią keliauti šalį, Kur man ją atrasti?

Gal keliauti į tėvynę Kur laukai žaliuoja?... Nors keliai man susipynę — Ją sapne sapnuoju.

Miestai čia, tramvajai ūžia, Šlama sukniotis silko, — Man meiliau sena bakužė Ir rugiuos vosilkos.

Aš dar grįšiu į tą šalį, Kur upeliai šnera, Nors vargsiu vargų vargelį, Bet ten miela, gera.

papildys ir lietuvių tautinių švenčių iškilnių vaidžais.

Broliai Motūzai netik filmuoja, bet ir demonstruoja savo filmas. Iš Lietuvos jie grįš į Ameriką ir žada aplankyti visus Amerikos lietuvių kolonijas. Gal kartais pasieks ir Braziliją. Mums būtų didžiausia naujiena.

Kiek Lietuvoje ūkių ir jų trobesių?

Apskaičiuota, kad Lietuvoje yra 267,350 ūkių. Jie turi apie vieną milijoną medinių trobesių, kurių normalus amžius 80 metų, bet dėl gaisrų ir statybos netobulumų didelė dalis jų to amžiaus nesulaukia. Viso Lietuvoje yra apie 1.043.145 trobesių žemės ūkiuose. Kasmet pastatoma po 18.000 naujų, iš kurių 5.000 pirkių, 5.500 tvartų, 4.000 klojimų ir 3.500 svirnių. Dabar varoma propaganda statyti tik mūrinius trobesius, nes jie galės tarnauti kelioms kartoms ir tokiu būdu nereikės kiekvienai kartai sukuti galvas, kaip susitaupti naujų trobesių pasistatymui.

— Norima įsteigti Lietuvos pašalpinis fondas, kuris padės atsistatinti nuotraukų, ledų, potvynių ir žaibių nukentėjusiems ūkiams. Valdžia į šį fondą skirtų 4% iš gaunamų žemės mokesčių.

Galime lietuviams prikišti didenį lumą ir galvojimo klaidingumą, tačiau turime jų pažintis, argumentus pažinti, o nesitenkinti naivūs hipotezė, kad lietuviai mūsų nemėgsta vien tik už vokiečių markes ir sovietiškus rublius.

Vėliau įvyko gen. Želigowskio „maistas“. Nėra abejojimų, kad lietuviai mažiau mumis piktingi, jeigu mes būtume Vilniū be „maisto“ užėmę, jeigu visai atvirai būtume išvygavę Vilniun. Įvyko priešingai. Pašrašyta buvo Suvalkų sutartis, pagal kurią paliktas buvo Vilnius laikinai lietuvių rankose, o po dviejų dienų, spalio 9 d., gen. Želigowskis užėmė Vilnių.

Jau 1922 m. Pilsudskis pareiškė, kad gen. Želigowskis veiks jo įsakymais. O jau 1930 m. sužinojome iš įvairių istorinių publikacijų, kad „bunto“ planas buvo sumanytas, jei jau ne rugpiūtį, tai bent jau rugsėjo mėnesį. Tai nebuvo joks būtinumas Suvalkų sutarties (kurios galima buvo nepasirašyti) padiktuotas ar Tautų sąjungos večiarnas. Tai labai paslaptinga šios bylos vieta.

Vis viena, kaip mes tai vertinsime, tačiau turime žinoti, kad atvertę patys „bunto“ kortas, sunkiai ga-

lime susikalbėti su lietuviams. Lietuviai argumentuoja daug maža taip: „Kuriems galams turime su jumis ir vėl rašyti kokias nors sutartis, nes ir vėl gali atsirasti kokis gen. Želigowskis, kuris viską sulaužys, kaip tai buvo padaryta su Suvalkų sutartimi?“

Neįmanoma kalbant su lietuviams šis dalykas aplenkti. Man atrodo, kad niekad mes negalėsime padariai ir sėkmingai su lietuvių diplomatais derėtis, jeigu nepasizadėsime iškilmingai, kad panašų „buntų“ iš mūsų pusės daugiau nebus.

Po 1926 m. padarėme, lietuvių manymu, vėl ištiesa cilę nedraugingų žygių. Tegu tai ištiesa nešališki istorikai, bet mes šiandien, jeigu norime suprasti lietuvių politiką, turime žinoti, kad Kaunas mums prikiša bandymus kėsintis prieš Lietuvos nepriklausomybę, kartą 1927 m., antrą kartą 1928 m. Jeigu tik esą ne Sovietų demaršas Viekšnyose gatvėje (Viekšnyos gatvėje yra Lenkijos Užsienų reikalų ministerija), kuris sulaukė „nuspresta interviucija“, prie kurios kvietė Vilniaus „zubrų“, „Slovo“ organas. Kad lietuvių emigrantai Lenkijoje, kovoją su Voldemaro diktatūra, buvo skatinami įkurti lie-

Dovanos „Lietuvio“ metiniams prenumeratoriams.

1938 metų metiniams „Lietuvio“ prenumeratoriams skiriamos įvairios donovanos, kurios bus paskirstytos burtų keliu. Dovanų paskirstymas įvyks 1938 metų kovo 1 dieną. Iki tos dienos bus renkamos ir tvarkomos įvairios donovanos knygomis, visokiais ver-

tingais daiktais, kitų laikraščių prenumeratomis ir t. t. Visi skaitytojai, norintieji dalyvauti dovanų paskirstyme privalo apsimokėti už laikraščio prenumeratą iki vasario 1 dienos. Vėliau užsimokėjusieji 1938 m. dovanų paskirstyme nedalyvaus.

Iki gruodžio 15 dienos jau paskirtos šitokios donavos:

Table with 3 columns: Number of donators, Amount of donation, and Total value. Includes items like '1 dovana 100\$000', '2 dovanos po 30\$000', etc.

Iš viso 30 atskirų dovanų už kitos dovanos bus paskelbtos vėliau.

Lietuvos vaizdelis.

VOKIEČIŲ IMPERIALISTAI NESNAUDZIA.

Jau rašėme apie neiškius Vokietijos ir Austrijos santykius, kurie vystosi vis didesniu tų šalių suartėjimo keliu. Vokiečių imperialistai deda visas pastangas „globoti“ Austriją, kuri bent retkarčiais buvo jiems neištikima. Susijungus Austrijai ir Vokietijai dalis nacijų siekimų būtų jau įvykdyta, bet tai grėsia karu Europai, nes sustiprėję vokiečiai mėgins atsigriebti. Todėl nerimauja ne tik Anglija ir Prancūzija, bet ir kitos valstybės. O Vokietijos oro ministris H. Goering vasario 22 d. išvyko į Varšuvą, kad ir lenkus patrauktų į savo pusę.

tuvių legijoną, kuris turėjo pulti Kauną. Kad pasikėsintojai, kurie padarė keletą teroristinių aktų (vienas jų buvo į premjerą Voldemarą), gau davo ginklų Lenkijoje.

Dar kartą kartojame: negalime ginčytis su lietuviams, kas tai yra gan dai ir fantazijos ir kas tai yra teisybė, kol nepakeisime lietuvių pažiūrų nesistebėkime, kad jie veda tokią, o ne kitokią politiką.

Kita vertus, jų politika gera. Mes nesugebėjome išspręsti Danško bylos. Lietuva užėmė Klaipėdą ir, nors jos dar nesuvirškino, tačiau jau tvirtai laiko. Klaipėdoje dygsta didelės lietuvių firmos, kurios prekiauja su užsieniu. Prekyba plačiai auga. Lietuva nori būti mažąja Danija. Išveža bekonus, sviestą, kiaušinius. Žemės ūkis turi sprendžiamąjį balsą bet ir neužmirštama pramonė. Kultūros pažanga didelė. Dienraščių tiražas, kasmet spausdinamų knygų skaičius ir traužas (apskaičius kiekvienam 100 tūkst. gyventojui) yra didesni, negu Lenkijoje. Valiuta yra 70% aukšu padangta. Užsienų skolu beveik neturi.

Kuo remdamiesi galime tvirtinti kad ši valstybė, ši maža tauta neišlaikė gyvenimo egzaminų?

Pažinkime teisybę. Pagerbkime lietuvių tautos jausmus, mokykimės vertinti kultūros ir ūkio jos darbą. Antroji sąlyga yra ta, kad reikia mes ti vedus vingių politiką. Negalima su lietuviams tai derėti, tai vėl joms grasyti; negalima tai stebėtis prelenkiškos nuotakos didėjimui, kaip tai pastebėjo „Gazetoz Polskoj“ p. Kattelbach, tai vėl kaltinti priešlenkiškos neapykantos augimu. Negalima vieną dieną kalbėti su p. Lozoraičiu ir viešai priminti, kaip tai Pilsudskis buvo kalbėjęs lietuvių diplomatus pro langus mėtyti.

Per paskutiniuosius metus nieko tokio neįvyko, iš ko būtų laukę lenkų lietuvių santykių paastrėjimo. Lenkai važinėjo Kaunan, lietuviams Vilniun. Tiesa, kad per Latviją, bet kartais ir mirusioji siena atsi darydavo. Pvz. a. a. Marijos Pilsudskis kienės palaikys lietuvių leidžiamą Lenkijon pervežti, ir tai labai iškilmingai. Kaunas stebėjo į Klaipėdą, kuriai grėsė hitlerininkų aventiūros. Lietuva nenorėjo naujų kivičių su Lenkija. Reikia jau ypatingo meškisko šiurkštumo taip priversti prie lietuvių — lenkų santykių įtempimo, koks

Vietos lietuvių gyvenimas.

Pagaliau ir „Viltis“ užkliuvo.

Pastaruoju laiku mūsų kolonijos kovotojai už „garbę ir kišenį“ ant tiek narsūs pasidarė, tiek juos paga vo „kovos ūpas“, kad jokiū būdu ne gali susilaikyti nuo tos, kad ir bepras mės kovos.

Nebeturėdami daugiau prie ko prikibti, pagaliau atsuko savo „sun kiją artileriją“ prieš „Vilties“ s-gą, prieš tą s-gą, kuri nekuomet ir niekam nestoją skersai kelio, nei žodžių nei veiksmu niekam nekludė dirbti tą darbą, kurį privalo dirbti kiekvie nas susipratęs lietuvis.

„Vilties“ S-ga pati dirbo ir vi suomet parėmė tuos kurie dirbo mū sų kolonijai ir tėvynei Lietuvai nau dingą darbą ir vengė tų kurie po vi suomeninio darbo skraiste ieškojo tuščios garbės ar pasipelnymo.

Tuščių žodžių svaidyimas „Vil ties“ s-gai yra visai svetimas daly kas, nes ji laikosi tos taisyklės: kad žodžiai neviršytų darbų ir, kad kiek vienas žodis būtų parentas darbu. Bet mūsų „veikėjai“ iš pašaukimo ne galėdami pakęsti jokio rimtesnio dar bo ir pažangos, o matydami, kad „Vil ties“ s-ga spracėli auga ir plečia sau vo veikimą nutarė ją „bombarduoti“, kad tuo būdu sutrukdžius jos veiki mą.

„Sviesa“ ir „Aidas“ paskutinės savaitės numeriuose gana savotiškai aiškina apie „Vilties“ susi rinkimą. „Sviesa“ aiškina apie „Vil ties“ s-gos griovėjus ir „lenkišką“ madą dėl žmonių pagerbimo, o „Aidas“ mini kažkokį „išbalusį veidą“.

Dėl „Vilties“ griovėjų tai pasa kysiu, kad „Sviesa“ dalinai teisingai pastebėjo: buvo tokių kurie kėsinosi prieš „Vilties“ gvybę, bet dažniau sia tai buvo daroma nesąmoningai, todėl jų ir neminėsiu. Bet vieną kur is iš anksto apgalvojo „veikimo pla ną“ ir panaudojo visą „lenkišką gud rumą“ — veidmanystę „Vilties“ s-gai sugriauti ir kurio vardas įrašytas į „Vilties“ istorijos lapus, tą ir aš pa minėsiu: tai kun. P. Kagažinskas. Dau giau tokių nebuvo.

Taip pat pažymėsiu, kad „Svies a“ ir „Aidas“ be reikalo siejojaai dėl „Vilties“ s-gos garbės narių, Vil tiečiai džiaugiasi galėdami turėti „Vilties“ S-gos garbės narių tarpe to kius asmenys kaip konsulas p. P. Gau čys.

Dėl „Aidas“ minimo „išbalusio veido“ galiu pasakyti tiek: „Vilties“ S-ga nėra Uekaus bendrininkė, todėl ji negali užsiiminėti žmonių išnaudo jimui.

„Viltis“ dar nėra nukriaudusi nei „išbalusio“ nei „paraudusio“ dar bininko ir jokiam „išbalusiam“ vei duiui neturi. Nes „Vilties“ S-ga sudaro irgi tie patys darbininkai, tik gal su tuo skirtumu, kad jie likusi nuo kasdieninio darbo laiką naudoja si sunaudoja: jie lanko gimnazijas, komercijos, amatų ir kitokias mokyk las ir dar randa „iško visuomeniam“ darbu. Tai pavyzdys mūsų jaunome ni.

Todėl baigdamas drąsiai galiu pasakyti: bereikalingai pradėta kova savo puolimais nieko nelaimėsit, nes viltiečiai kurie mėgsta darbą o, ne tuščius žodžius, neis su jumis į „pur vų drabstymosi“ kovą, nežiūrint, kad ir visą savo spaudą pašvęstumėt tai kovai prieš „Vilties“ S-gą ir bendrai lietuvišką darbą.

Pagaliau patarčiau ir jums pakęsti viltiečių pavyzdį: daugiau dirbti o mažiau kalbėti, nes darba dirbant nebus laiko koliotis ir tą savo ener giją, kurią dabar vėjais leidžiat su naudosit kūrybai, bet ne groivimui.

V. Godliauskas

„Vilties“ S-gos pirmininkas.

NEBENORI SVETIMIEMS BERNAUTI. Faz. Santa Barbara.

Sį mėn. mes jau pasodinome an trąsias pupeles. Po poros mėnesių sulauksime jų derliaus. Ryžiai, kurių piūtis prasidės jau po kelių dienų, siemet menkai derėjo. Pernai daug geriau jie lauke atrodė. Bet k i u r ū z ū derlius siemet, atrodo, bus ger as. Dabar jie žydi ir gelsvomis dul kiažiedžių varpomis ir žaliomis gels vais lyg šilko kutais besidraikančiom s spygomis pagražina kavos lau kus. Mat visus šiuos javus mes sė jame tarp kavos medelių.

Kavos braukimas prasidės geg žės—birželio mėn. Dabar tik ravime ir apkaupinėjame medelius. Norėda mi gerai atlikti kontrakte pažymėtus darbus ir sau šį tą parūpinti, dirba me daug ir ganu sunkiai, bet dėl to taupiai gyvenant ir vieną kitą šimtu ką per metus suspaudžiame.

Mūsų kontraktai baigiasi spalį mėn. 31 d. Naujo kontrakto aš jau nepasirašysiu. Daugiau bernauti sve timiems nebeneriu. Šiomis dienomis važiuoju į Baro de Antonina valdžios koloniją. Kur kaip „Lietuvius“ rašo jau iškūrė daug lietuvių, ten ir aš nusip rkiusiu žemės ir kontraktui pasiba ius su visa „a“ persikelsiu, kad ištaisytį savo ūkį, kur jau patys bū sime šeimininkai.

Vincas Zumas.

TEVŲ SUSIRINKIMAS VILNIAUS LLOJE.

Vasario mėn. 19 d. D. L. K. Vy tauto mokykloje įvyko tos mokyklos mokinių tėvų visuotinis susirinkimas i susirinkimą atsilankė 72 mokinių tėvai. Pirmininkavo mokyklos vedė ja p. L. Majienė, sekretoriavo mok. E. Pažėra. Mokyklos vedėja paskai tė revizijos komisijos aktą ir darė platų pranešimą iš mokyklos veikimo Dabartiniu laiku mokykla turi 227 mokinius, iš kurių aktiną lanko 223 Dirba 3 lietuviai ir 3 brazilės moky tojos. Kiekvienas mokytojas dirba su dviem grupėm. Mokslas prasidė da 8 val. ryto ir baigiasi 5 val. vak. Mokyklos pajamas daugiausia sudar o mokestis mokyklos ūkio reikalams įsigyti nemaža inventoriavus. Kas svarbiausia, įvesta elektra, nupirkta vienai klasei suolai ir įtaisytas vanden iui varyti motoras. Tėvų komite to, kurį sudarė p. p. V. Kutka, F. Me džiukevičius, Bareišis, J. Šafranausk as, K. Avsenka, Matuzonis, darbas visada buvo sklandus ir mokyklai di džiai naudingas. Dėl to mokyklos vedėja visiems tėvų komiteto nariams ir kitiems prisidėjusiems prie mokyk los pažangos asmenims, išreiškė sus irinkime nuoširdžiausią padėką.

Į naują tėvų komitetą 1938 me tams išrinkta p. p. Baltušis—pirminin kas, Juozas Mačiulaitis—vicep., Jo nas Muralis—sekret., Jurgis Stočkū nas ir Vincas Stankevičius—nariais

Susirinkime tėvai nutarė įtaisy ti mokyklai laikrodį, dėlto buvo su darytas aukų lapas ir čia pat surink ta apie 100 milreisų. Susirinkimas praėjo gražiai, tvarkingai. Buvo dis kutuojama tik mokyklą liečiančiais klausimais. Tas parodė, kad Villa Bellos rajono tėvai gerbia ir brangi na savo mokyklą ir noka savo rei kalus tinkamai svarstyti. Tikimės, kad ir naujasis tėvų komitetas eis tuo pačiu senoji tėvų komiteto pra imtu keliu ir nuveiks visa tai, kas yra užsibrėžta šiais metais padaryti.

Buvęs.

BUV. MOK. KOSTAS ČINČIKAS.

Vasario mėn. 11 d. į Braziliją pas savo tėvus atvyko Kostas Činčik.

kas iš Lenkų Okupuotosios Lietuvos kur lietuvių gyvenimas ypač pasta raisiais metais yra žiauriai sunkus. K. Činčikas 1925 m. baigė 6 kl. Šven čionių Lietuvių gimnaziją, paskui Vilniuje baigė Lietuvių Mokytojų Hu manistinius Kursus ir dvejus metus mokytojavo Švenčionių „kyto“ lietu vių išlaikomojo mokykloje. Vėliau bu vo lenkų areštuotas ir 9 mėn. kalina mas Vilniaus Lūkiškių kalėjime. Į Braziliją atvykęs tik dėl to, kad Okup. Lietuvoje jau nebegalėjęs il giau išverti.

K. Činčikas dirbo ir literatūrinį darbą. Daugiausia rašo eilėraščius K. Č. Lietuviu arba Vilniečio vardu. Tat ir Brazilijos lietuvių spauda susi laukė dar vieno darbininko. K. Čin čiko tėvai gyvena netoli Santa Bar bara miestelio ūkyje. Pas juos ir Kostas mano bent laikinai apsigyven ti. Apsilankęs redakcijoje Kostas Čin čikas pasižadėjo nuolatos „Lietuvyje“ bendradarbiauti.

NAUJOS INTELIGENTINĖS PAJĖ GOS.

Mok. Juozas Jurgilas.

Vasario mėn. 18 d. M. Sermiento laivu atvyko iš Lietuvos mok. Juozas Jurgilas, kuris dabar, kol atvyks dar vienas mokytojas, dirba Dr. Vinco Kudirkos mokykloje, Mokoje. Nauj ius mokytojas „Lietuvio“ bendradar biui suteikė žinių apie savo, kelionę ir 20-sius savo Nepriklausomybės me tus švenčiančią mūsų Tėvynę. Pir minė keliūne per vandenyną buvu si gana idomi ir maloni, tik truputį per ilgą, nes jau pradėjau nusibosti kasdien žiūrėti tik į dangų ir van denį.

Lietuvoje palikęs gilią žiemą. Sniego pusnys vietomis siekiančios net iki kelių metrų, visur puikūs ro gijū keliai, kurie labai palengvina ūki ninkams persivežti iš miško medžių ir malkų. Bloga tik miško žvėreliams, kuriems sunku rasti maisto, ir var gingiems darbininkams, kuriems va saros metu sutappu neužtenka prasi mainti per žiemą. Mat per šalčius darbai sumažėja ne tik pas ūkininkus, bet ir miestuose. Yra darbų, kuriuos žiemą turi visai pertraukti. Padidė ję darbai tik miškuose. Ten dirba kelios dešimtys tūkstančių darbinin kų, paruošia medžius ir popierimalkes eksportui, parū pinia malkų, telefonams stulpų ir rąst ū statybai. Bet ir čia visi nesutel pa, tat įsteigtas Nuolatinis Žiemos Pa gelbos Fondas, kuris rūpinasi bedar bių ir maža teuzdirbančių šeimomis.

Dabar Lietuva yra visai kitokia negu prieš dešimt metų kad buvo. Išvesta daug naujų kelių, pristatyta mokyklų, pieninių, daug naujų ir di delių žemės ūkio produktų apdirban čių fabriku, ligoninių, o dabar varama propaganda, kad Lietuvos gyven tojai jau nebestatytų medinių trobe šių. Dėl to norima labai išplėsti ply tų gamybą ir jas atpiginti. Šiandien turime savo cukraus, popierio, stiklo, puikiausių audeklų, gumos ir odos apdirbimo fabriku, o dar po dešimt metų, reikią tikėtis, turėsime mūr inę Lietuvą. Vidaus ir užsienio poli tika esanti aiški, Lietuvos kariuomenė dabartiniam momentu pilnai užtikri nanti kraštui ramybę ir saugumą.

Pirmiejeje išpūdziai São Paulo mokytojų esą labai malonūs. Ir čia mūsų tautiečiai moka rūpintis sau tautos reikalais, kuria didingą jos ateitį.

Mok. J. Jurgilas kilęs nuo Tauragės, baigęs Tauragės Mokytojų Sem inariją. Kiek padirbėjęs pradžios mokykloje buvo pašauktas į kariuo mėnė ir baigė Kavo Mokyklą kav. ats. j. ltn. laipsniu. Vėliau baigė Au kštuosius Kūno Kultūros Kursus ir dirbo Valstybinę Berniukų Gimnazi jį ir Mokytojų Seminariją Šiauliuose.

Naujam mokytojui redakcija lin ki geriausio pasisekimo.

Ką veikia Konsulas P. Gaučys ir Lietuvių Są junga Brazilijoje.

Pabaigoje pereitų ir pradžioje šių metų grupė „gerklinių veikėjų“ kaip įmanydami ėmė rekti, kad jie išganyt Brazilijos lietuvius, kad tik jie rodo tikrą kelią į laimę. Jie daug kartų bauriai šmeižė, savo laikraš tukuose ir kur tik gali dar ir dabar pašmeižia visus tuos, kurie nešoka pagal jų „muziką“. Jie rekia, kad visų jų nelaimių kaltininkais yra kon sulas p. Gaučys ir Lietuvių Sąjunga Brazilijoje su lietuviškų mokyklų mokytojais. Mat šie žmonės kiekvienas dirbdamas savo darbą neturi laiko rėkauti kartu su jais. Bet dėl to p. Konsulas ir Lietuvių Sąjunga Brazil ijo rūpinasi savo tautiečių apvie ta ir gerbuviu. Dėl to gerinamos ir plečiamos mokyklos ir rūpinamasi, kad lietuviai neliktų tik paprastais darbininkais. stai du maži dokumen tai, kurie parodo ką veikia ir ko sie kia kons. P. Gaučys ir Lietuvių Są junga Brazilijoje:

I.

Tūkstantis devyni šimtai trisde šimts aštuntais metais, vasario mėn. šešiolikta dieną Suvienuytų Brazilijos Valstybių Prezidentu esant p. Getul iu Vargas ir Lietuvos Respublikos Prezidentu esant p. Antanui Smetonai, São Paulo lietuvių kolonija su savo konsulu Povilu Gaučiu priesa ky nutarė svečioje šalyje įamžinti Lietuvos švietėjo Vyskupo Valan čiaus vardą, pastatant jo vardu lietu vių pradžios mokyklą.

„Valančius apipynė Lietuvą tin kvu parapijų tautinių mokyklų. Dvasinėmis, pasauliniais ir ugdinčiais knygutėmis apipynė Lietuvą...“

II.

Tūkstantis devyni šimtai trisde šimts aštuntais metais, vasario mėn. šešiolikta dieną, Suvienuytų Brazilijos Valstybių Prezidentu esant p. Getul ius Vargas ir Lietuvos Respublikos Pre zidentu esant p. Antanui Smetonai, São Paulo lietuvių kolonija su savo konsulu Povilu Gaučiu priesa ky nutarė svečioje šalyje įamžinti Lituovos sostinės Vilniaus įkūrėjo Did. Lietuvos Kunigaikščio Gedimino var dą, pastatant jo vardu pirmąją ama tų mokyklą.

„Gediminas pasiuntė pasiunti nius į Ege, Liubeką, Stetin, Rostokę, Strazurdą, ir Griscidę tu šali ū amatininkams, no išteikams ir dalininkams atvykti į Vilnių... Atvy kusių amatininkų p galba jis Vi nių padarė vietu didžiausiu tuometinės Lietuvos centru...“

Po šiais dokumentais, kurie vasario 20 d. buvo įmūryti pa dedant kertinius akmenis dvejiems mokyklų rūmams, pasirašė Lietuvos Atstovas — p. Konsulas, L. S. Br. atstovai, mokytojai, Vysk. M. Valan čiaus m. tėvų komitetas, kaikiury ir ganizacijų atstovai ir aukšti Brazilijos valdininkai ir brazilai visuomenės veikėjai, kurie mums padeda ir gar sina Lietuvos vardą.

Dabar kiekvienam turi būti aiš ku, kas dirba, o kas tik gerklę lai do...

P. N-is.

DIDEIŲ DZIAUGSMĄ SUTEIKSI SA VO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIE TUVOJE IR KIUR, JEI UZSAKYS JIEMS „LIETUVI“ 1938 METAMS.

Socializmo galas Rusijoje.

Socializmas siekia beklasines visuomenes, tai savo ruožtu reiskia, kad neskaitytina gyventoju grupę neprivalo naudotis visuomenės turtais, kada dauguma išsilaiko tikrai savo darbu, kuris tuos turitus gamina. Dėl to turi būti sukludytas kapitalų kaupimas ir vienas rankas. Turėdamsi būti užginta investuoti savo turtą perversių, kad jie vėl užgytų naujus lobius neturtingųjų sąskaiton. Turi būti padarytas galas nuosimėms už akcijas ir bonus, turi būti panaikinta darbininkų eksploatacija. — Taip skelbė SSSR vadai ir tokiais obalsiais sužavėti Rusijos darbininkai ėjo mir ti už socializmo idėjas. Bet šiandien SSSR visa tai jau pamynė po kojomis. Darbininkų vadai turi didžiausias privilegijas. Kada eiliniai darbininkai per mėnesį gauna nuo 120 iki 600 rublių, privilegijuotieji gauna po 1.600, o kasyklų viršininkas 8.600 rublių. Tokie ir panašūs viršininkai jau turi puikius asmeniškus automobilius, kada paprastai darbininkai nepajėgia įsitaisyti šventadieniškų rūbų. Šis skirtumas rodo, kad SSSR darbininkų vadai jau toli nuo darbo žmonių reikimų. Tik samdyti agitatoriai užsienio dar teledidžia mielo burbulus apie Sovietų Rusijos darbininkų rojų.

Maksas Eastmanas (garsus amerikietis raikalas rašytojas) rašo, kad SSSR yra šimtai tūkstančių motinų, kurios neturi už ką nusipirkti pieno savo kūdikiams, yra daug vaikų neturinčių pastogės, taip vadinamų, laikraštis „Pravda“ skelbia, kad „kiekviena mergina turi būti branginama ne tik kaip tekstilės pramonės darbininkė, drąsi parašutisė ar mašinistė, bet ir kaip būsimoji motina. Vieno kūdikio motina turi būti vertinama, kaip motina dar būsimų aštunių kūdikių... Taigi ir SSSR vadai susirūpino tik mėsa kanuolėms...

Albanija uždraudė vaikų vedybas.

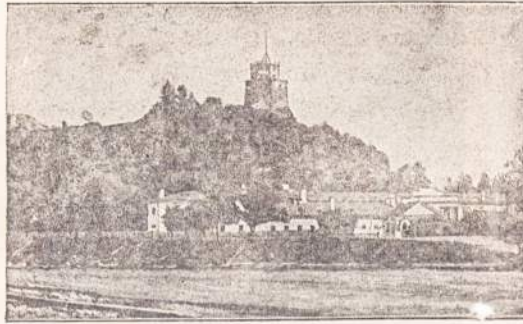
Iki šiam laikui Albanijoje buvo leidžiama vaikams nuo 8 metų amžiaus apsivesti. Piršlybas atlikdavo tėvai, pasiremdami įvairiais išrokavimais. Iki trylikos ar keturiolikos metų „apsivedusieji“ gyvendavo kiekvienas pas savo tėvus ir tik pas-

čiau jiems leista susieiti. Bet dabar visoj šaly paskelbtas įstatymas, kuris draudžia tokias vaikų jungtuves.

Norėjo kapo „su visais patogumais“.

VIENA, Austrija. — Kad žmonės nori butus „su visais patogumais“, visai nenuostabu, bet kad žmogus po mirties norėtų kapo „su visais patogumais“, dar nebuvo girdėti.

Jugoslavijoje šiomis dienomis mirė vienas turtingas dvarponis, kur-

Ir nenurims mūsų širdys be mūsų brangios Lietuvos širdies...

ris savo testamente pareikalavo, kad jis būtų palaidotas specialiam stikliniam grabe, kuris daugiau būtų panašus į kambarį, negu į grabą. Grabas turi būti visi gyvenamo kambario patogumai. Ant stalo padėtas pakelės cigarečių, degtukų ir jo pirmosios žmonos paveikslas. Kūnas turi būti pasodintas į kėdę prie stalo.

Grabas turi būti dengtas stiklu, kad žmonės galėtų matyti sėdintį lavoną.

Jugoslavijos valdžia uždraudė testamentą vykdyti, kaip prieštaraujantį tūkybiniam įstatymams.

90 metų našlys norėjo vesti 22 metų augintinę.

MAŽEIKIAI. — Vieni vietiniai

gyventojai buvo paėmę užauginti mažą našlaitę. Augintinė, dar maža būdama, pas savo globėjus dirbo sunkius darbus ir juos slaugė. Prieš trejetą metų mirė našlaitės globėja. Likęs našlys globėjas prašė augintinę pasilikti pas jį šeimininke ir slaugytoja, žadėdamas palikti jai savo turtą. Augintinė pasilikto ir toliau slaugė savo globėją.

Dabar našlys panorė, kad augintinė už jo tekėtų. Kadangi augintinė tekėti už savo globėjo nesutiko, tai globėjas išvarė ją iš savo namų.

Rooseveltas ragina ginkluotis.

WASHINGTON, D. C. — Sausio 28 d. prez. Rooseveltas, specialiu pranešimu, nurodė kongresui, kad be jokių trugdymų skirti 800 milijonų dolerių Amerikos ginklavimui, nes dabartinio apsiginklavimo šalies saugumui nepakanka.

Prez. ragina kongresą, kad jis įgalintų vyriausybę įsigyti 47 įvairios rūšies karo laivus ir mažiausia aptė 1.000 kariškų lėktuvų šio krašto pakrantėms saugoti. Prez. Rooseveltas pastebėjo, kad ginklavimasis netalimas kieno nors puolimui, bet tik šalies saugojimui.

Be laivyno, jis numato reikalo didinti ir kariuomenę ir gerinti jos stovį. Taip pat prezidentas praser-

gėjo kongresą, kad jis tėtų, idant iš ginklavimosi niekas nesidarytų perdidelių pelnų, nes laike Pasaulinio Karo daugelis „profiterių“ gerai pralobė.

Susisiekimo aukos J. A. Valstybėse.

Per praėjusius metus Jungtinėse Valstybėse žuvo per automobilių katastrofas 40.300 žmonių. Per įvairias nelaimes buvo sužeista 1.040.000 žmonių.

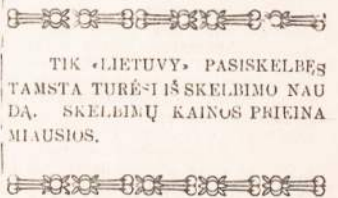
Tik per Kalėdų ir Naujųjų Metų šventes Jungtinėse Valstybėse buvo iš viso 1945 susisiekimo aukos. Daugiausia žmonių žuvo per automobilių katastrofas, įvykusias dėl plikledžių.

Suvalkietis -- SSSR viršininkas.

Naujas išrinktas sovietų tautų tarybos vice pirmininkas Aleksandras Levickis yra kilęs iš Lietuvos, Suvalkijos ūkininko sunus. Jis savo laiku yra išvykęs iš Lietuvos ir gyvena Minske.

Nepripažįsta „imperatoriaus“.

Jungt. Amerikos Valstybės praruošė su Italija naują prekybos sutartį, kuri tačiau nepasirašyta; Musso lini užsispyrė ir reikalauja, kad sutartis būtų iš Italijos pusės sudaroma „Italijos karaliaus ir Etiopijos imperatoriaus vardu“. Kadangi Amerika nėra pripažinusi Etiopijos užkariavimo, todėl nepripažįsta ir Italijos karaliaus Etiopijos imperatoriumi.

TIK „LIETUVY“ PASISKELBĖS TAMSTA TURĖTI ŠIS SKELBIMO NAUDA. SKELBIMŲ KAINOS PRIEINA MIAUSIOS.

pasirašyti: štai rekomendumas nuo septynių vargonizacijų su jų negaliojančių parašais. Štai, skaityk: 1/ Kolonijos dvasios vadas, 2/ nuo kopeartvo, 3/ iš Sviesos, 4/ iš Aušros, 5/ nuo pat Ryto, 6/ iš spaudos ir 7/.. ak, čia trūksta pabaigos... Na ir kaip tamsta drįsti man sakyti, kad tamsta nesi kapitonas, kuris, kaip čia aiškiai pasakyta, pasivadina Dėde Miku?

— Taip, dabar aš esu Dėdė Mikas, bet... Bet nepriklausomybės kovų metu fronte aš buvau tik septynios kuopos kulkosvydininko pamočninkas ir tik po Kapčiamiesčio kautynių mane pakėlė į puskarininką. Ir tikėjit, pone ministeri, kad pagal karą statutą iki kapitono man dar toli, o Konsulato sekretorium, nors labai rekomenduotumėt, aš vis dėl to negalėčiau būti: su plunksna per dienas boyvitis ir tik su plunksna — ne negalėčiau, ot su trijų kilų plaktuku tai visai kas kita...

— Na, gana pasakui! Parodyk man savo dokumentus — pertraukė mane ponas ministeris. Aš tuoj sugraibiau visus, kokius turėjau poverius, įvairius lietuviškus ir kitus atestatus, prašportą ir iš jo na karišką fotografiją, p... po pakėimo i puskarininko dėjąu ant žiešų

Feljetonas.

Pietūs Ministerijoj.

Klumočija Dėdė Mikas.

(tąsa iš 8 Nr.)

Tuo tarpu p. ministeris paėmė nuo stalo didelę krūvą ant brazilikos pergamento rašytų popierių pasvarstė vienoj rankoj, pasvarstė antroj ir padavė man.

— Pakilnok, sako, kapitone, tai visos „kolonijos“ vadų smegenų produktas. Štai čia ir storiąsiojo Maižiešiaus bonka stuktelta...

Paėmiau tuos popierius į rankas. Bet, matote, aš, kaip įpratas kasdien mušti su trijų kilų plaktuku, tuoj ir pajutau tą patį svorį.

— Čia yra trys kilai maiz ou menos, pone ministeri. Jei netikite, galiu nunešti į kurią nors krautuvej pasverti ir garantuoju — netrūks nė simto gramų.

— Taigi, blogi operiaiai, kapitone! Aš tamstą paskyriau Konsulato sekretorium, bet pasirodė, kad vietoj tarnybinių pareigų tamsta kokius tai Kolonijos Maižiešius aprašinėjai. Kipro Petrausko mėgiamas daineles pamėgdžioji, ir dar kokius tai kiti-

nus prie lovos kojos raišioji. Sakyk kapitone, ar už tuos visus šposus ministerija tamstai atgą moka?

— Bet, pone Ministeri, aš visai ne...

— Palauk tamsta! Tamsta pats, rodos, pasakei, kad tų popierių, kuriuos daviau tamstai pakinioti, yra trys kilai. Tai vis, kapitone, ant tamstos ir visų jūsų bandedrantinukų galvų atsiūsti skundai ir remomen dumi. Vienus jų atvežė skundikų paslai, kitus paštu atsiuntė, trečius oro paštu ekstra atpyskino, o kitų ir aš pats nežinau, kaip jie atsirado ant mano stalo. Taigi, kapitone, dabar prašau pasiaškinim, nes kitaip priseis tamstai paragauti anos stinros kojos... — Ir parodė man sienoje kabantį ilgą bizūną, kurio aš lig šiol dar nebuvau pastebėjęs.

Ilgai laukti nebuvo laiko, reikė jo pasirinkti automatiškai ir — arba pasilikti kapitonu ir kiti savo kailį po bizūnu, arba išsivadėti garbingai suteikto laipsnio ir palikti tą kotavojimo įrankį senoj vietoj. „Gaila žen-

to, bet gaila ir varškės“ — sako patarė, tai ir aš vis dar tylėdamas galvojau, bet kada ministeris perakinų viršų metė į mane grumojantį žvilgsnį, mano kapitoniškos žvaigždutės nuo antpečių tuoj persikėlė į akis, o sienoje kabantis bizūnas pradėjo šokti kazoką, ir jei dar porą sekundžių mano valūpis nebūt sujudėjęs, bizūnas savo šokio programą būtų užbaigęs ant mano nugaros.

— Te, te, te, te, teip, pone ministeri! Kad tų skundų yra lygiai trys kilai, tai aš neklystu, nes čia tikras mano plaktuko svoris, su kuriuo aš per dienas mušu geležį, bet tamsta, pone ministeri, nors ir mokytnesis už mane vistiek tamsta klysti vadindamas mane kapitonu, nes aš esu, taip sakant, tik puskalvis, o ir šio amato tik Brazilijoj pramokau taip sakant, iš vargo... — Išdrąsinęs išklumočijau ponui ministeriui, bet anas kad trejetas koja net man prie pečiaus šalta pasidarė:

— Dar, sako, tamsta drįsti man meluoti! Aš gerai žinau, kad tamsta esi Dėdė Mikas, bet taip pat puikiai siai žinau, kad tamsta esi ir konsulo sekretorius ir, kad tamsta tarnybos metu pekelioji visokius Maižiešius ir „kolonijai“ neduoti ramiai miegoti. Štai žiūrėk, kas tuose trijuose ki luose skundų prirašyta ir kieno jie

Drąsus jūros gelmių tyrinėtojas.

Garsusis Amerikos jūrų dugno tyrinėtojas ir narūnas daktaras Wiliamas Beebė šiomis dienomis grįžo iš savo kelionės ir papasakojo įdomias savo tyrinėjimų smulkmenas. Šiuo kartu Beebė, vien tik narūno šalia užsimovęs, buvo nusileidęs į 10 metrų gilumą ir jūros dugnu nuėjo apie 400 metrų kelio. Kvėpavimui deguonį jam teikė lydymasis laivelis, į kurį jis iš jūros dugno nuolat per telefoną pranešinėjo savo įspūdžius. Jis sako, kad 10 metrų gilumoje yra taip tamsu, kaip žemėje mėnesieną naktį. Jūros dugne esą labai daug įvairių augalų ir žuvų. Įdomu tai, kad tyrinėtojas šį kartą buvo nusileidęs į gelmes be specialių drabužių ir ginklų. O toje jūros vietoje yra plėšrių ryklių, kurių labai bijose narūnai. Tačiau Beebė tvirtina, kad rykliai esą nepavojingi, jie nepuola žmogaus, jei jų neužkabina ir nejerzina.

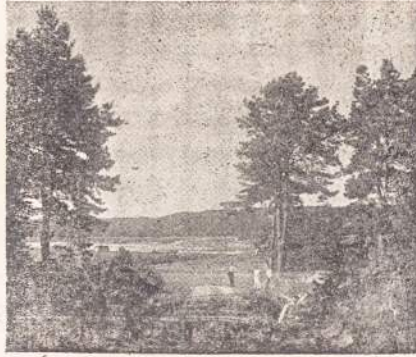
Anksčiau Beebė buvo nusileidęs į jūros gelmes net 150 metrų gilumo. Tada jis leidosi uždarytas ypatingame plieno varpe, kuriame buvo įtaisyti storo stiklo langeliai, stiprūs projektoriai ir fotografijos aparatai. Gelmėse jis matė gausybę šviečiančių žuvų. Buvo ir tokių žuvų, kurios atrodė tikros pabaisos, mižiniško didumo, didelėmis akimis ir baisiai atrodančiais kūniais. Tyrinėtojas tada buvo pasiryžęs išbūti gelmėse visą parą, tyrinėdamas paslaptinių gelmių gyvenimą. Tačiau jis išbuvo tik 14 valandų ir davė ženklą ištraukti. Jis sako, kad jūros gelmių tamsuma, nepaprasta tyla ir vienatvės jausmas taip stipriai veikia žmogaus jausmus ir protą, kad kiekviena minutė atrodo metais. Ilgiau pasilikant tokioje būklėje, galima išėiti iš proto, nes žmogų apima nepaprastas siaubas, baimė. Atrodo, kad plieno varpas tuojau sprogs nuo vandens spaudimo ir sutriuškins žmogų, kaip ploną pūslę. Šturpas nukrečia tyrinėtoją, kada pro stiklo langelius pažvelgia ndmatytos žuvys ir keisuli gyvūnai. Bet vis tik Beebė pasiryžęs nusileisti į jūros dugną ligi 250 metrų gilumo ir tai nepaprastai keliose jau stato specialų plieninį aparatą.

Faraonų kviečius pagamino apgavikai.

Mokslininkai ir tyrinėtojai, kurie tyrinėja Egipto senovę, faraonų kapuose dažnai randa ne tik brangakmenių, įvairių vertingų senienų, bet ir kviečių grūdų, kurie gana gerai išsilaikę. Garsiajame faraono Tutanchamono kape, egiptiečių pastatytame prieš 6.000 metų, taip pat buvo rastas indas su kviečiais. Po to pasklido danda, kad faraonų kapuose rastieji kviečiai esą dar visai daigūs ir tinkami auginti. Žinoma, tuojau atsirado žmonija, kurie panorėjo tokių kviečių užsiauginti. Keliautojai po Egiptą ieškojo pirkti faraoniškų kviečių, o apsurkęs senienų pardavinėtojai visada parpūdin-

avo jiems tų nuostabių grūdų. Daugelis anglų ir amerikiečių tuos kviečius pasėjo savo krašte, kviečiai puikiai sudygo ir pribrendo, o pirkliai stebėjosi tūkstantmečių grūdų daigumu.

Nesenai žinomas prancūzų rašytojas ir akademikas de Peskidas paskelbė per radiją, kad jis gavęs iš Egipto saują kviečių, kurie buvę rasti kasinėjant vieno faraono kapą 7.000 metų senumo. Tuos grūdus jis pasėjęs, kviečiai gražiai sudygo ir užaugę ligi 2 metrų aukščio, davę gražų derlių. Jie net esą žymiai derlingesni už visus žinomus Europos kvie-

Lietuvos vaizdelis.

čius. Šituo rašytojo pareiškimu susidomėjo botanikai (augalų žinovai) ir Egipto senovės tyrinėtojai. Pirmiausia jie nurodė, kad pastaraisiais metais tokio senumo kapų Egipte visai nebuvo atkasta. Antra, botanikai pareiškė, kad grūdai, net ir geriausiose sąlygose, išbuvę 15 metų, visiškai netenka daigumo. Trečia, kad senovės egiptiečiai, dėdami grūdus į kapą, pirmiau juos pakepindavo, kad jų negriaužtų vabalai. O pagrudinti grūdai jau negali sudygti. Pagaliau buvo nustatyta, kad rašytojo Peskido išauginti kviečiai yra europinės kilmės ir gauti iš gerai atrinktos Prancūzijos kviečių sėklos. Matyti, kažkokios gudrūs sukčiai nuvežė tuos grūdus į Egiptą ir tenai pardavinėjo juos senienų krautuose, kaip rastus faraonų kapuose. Vadinasi, apgavikai gudriai prikropė mokslininką, kuris lengvapėdiškai jiems patkėjo ir pats save apsijuokino. Peskidas už saują „faraoniškų“ kviečių buvo su mokėjęs 4.000 frankų. Dabar ir kiti keliautojai, kurie turėjo pirkti „faraoniškų“ kviečių, meta juos lauk ir tyli ausis suglaudę. O botanikai ramina garsų rašytoją, kad jis dėl to, perdang nesijaudintų, nes ne jį viengū sukčiai taip apgavo.

Keliautojų mėnuli draugija.

Austrų sostinė Viena pasižymi įvairių sąjungų gausumu. Ten esama registruota apie 18 tūkstančių

įvairių draugijų, kurios vidutiniškai turi po dešimtį narių. Bet yra ir tokių draugijų, kurių turi du tris narius. Šalia daugybės balandžių ir triušų augintojų, kačių draugų ir kitokių draugijų, kurių tikslai dar įmantresni, bene įdomiausia yra „Keliautojų mėnuli“ draugija. Čia susimėti žmonės, kurie kas savaitę renka si diskutuoti kokių būdu ir kuriomis priemonėmis galima būtų įvykinti sena svajonė nulykti į mėnulį. Draugija turi 70 narių, kurie jau pagamino 200 modelių erdvės laivų ir rake-

Anglija susilaiko nuo Palestinos padallnimo.

Londonas. — Anglijos vyriausybė, pernai pasiūlusi padalinti Palestina į tris dalis, šiomis dienomis atsisakė nuo savo planų vykdymo, nors ir pareiškė, kad Šventosios Žemės padalinimas, yra geriausias reikalo išprendimas.

Anglijos vyriausybė norėjo dalį Palestinos pavesti žydams, dalį arabams ir dalį pasilikti savo kontrolėje. Tam planui nepritare ir žydai ir arabai. Žydai labiausiai nepritare anglų naujoms pastangoms vien todėl, kad jiems nepaliktų Jeruzalė.

Ar yra Lietuvoje aukso.

Lietuvoje ir Amerikoje daug lietuvių nusiskundžia, kad Lietuva neturi aukso! Gal daugeliui taip atrodo. Bet aš tvirtai tikiu ir galiu užtikrinti, kad Lietuvoje yra daug aukso, tik reikia pažinti ir iškasti. Lietuvoje yra aukso, sidabro, žalvario, rūdos ir kitokių žemės turčių, išskiriam gal anglis, bet užtat turi daug durpių.

Kai dėl aukso, čia noriu pakalbėti apie tai. Savo akimis esu 1889 metais matęs Lietuvoje aukso, kai dar mažas buvau ir kuomet mūsų Tėvynė buvo rusų pavergta. Iš Amerikos į Suvalkų kraštą Veisėjų valsčiaus Šadžinų kaimą grįžo apytenis Juozas Šaltonas. Pabuvęs kokį mėnesį, jis sumanė pasikasti aukso, nes buvo patyręs aukso ieškojime Amerikoje per 10 metų. Jis į Ameriką išvyko 1879 m. ir grįžo 1889 m. Šaltonas girioje po medžių išsikasė duobę ir maždaug aštuonių pėdų gilumoje rado gražų žvirgždą (žvyra). Pasiidaręs urvą, rinko geltonus akmeniuks, panašius į kokią rūdą. Įmetęs juos į molinius puodus, valė medinėmis anglimis. Per mėnesį surinko aukso kiaušinio didumo. Rinkdamas taip per šešis mėnesius, susidarė gražią kruvelę aukso.

Kur dabar tą auksą dėti? Sumanė vežti jį į valdžios banką Seimuose ir iškeisti į pinigus. Bet atsitiko visai priešingai.

Kai tik Šaltonas atnešė auksą į banką, tuojau buvo užklaustas, kur tą auksą gavo. Ir kai jis pasipasakojo, tuojau jį suėmė ir išvežė į kalėjimą. Po mėnesio buvo apygardos teismas, kuris vargšą Šaltoną ištrimė visam gyvenimui į... Sibirą. Pagyvenęs ten 5 metus, mirė ir kartu nusinešė į kapus savo paslaptį.

Dabar Lietuvoje yra daug profesorų, inžinierių, chemikų ir kitokių mokytųjų specialistų. Jie turėtų patyrinėti Lietuvos žemę, nes, pasak Juozą Šaltoną, džiuk žemėje yra daug aukso ir sidabro ir kitokių brangių mineralų.

Vyturėlis.

Amerikoje kasdien serga 6.000.000 žmonių.

WASHINGTON, D. C. — Nacionalis Sveikatingumo Institutas sausio 16 d. paskelbė, kad bėgy praeitį dviejų metų vedė „sveikatingumo cenzą“, pasiekdamas žmonių sveikatą 81 dienosnių Jungt. Valstijų miestų. Sulig surinktų davinių, surandama, kad kasdien tuose miestuose įvairiomis ligomis sirgo apie 6.000.000 žmonių.

Didžiausią sergančiųjų skaičių sudaro teta šeimos, kurių duondaviai neturi darbo ir gauna mažas algas. Mažiausia serga turtingųjų šeimų nariai ir, bendrai imant, žmonės, nuo 15 iki 24 metų amžiaus.

Lietuviai!

Pasinaudokite sklypų išpardavimu VILLA LUCIA, Villa Prudente priemiesčio srityje, kur greitai laiku bus statoma Lietuvių Amatų Mokykla. Sklypai ilgalaikiam išsimokėjimui geriausiomis sąlygomis. Duodame medžiagą namų statybai.

Mėnesiniai mokėjimai po 30\$000.

CENTRALINĖ RAŠTINĖ A. FELMANOS (savininkas) PRAČA DA SE, 39 SOB.

SKUBĖKITE SIUSTI PINIGUS UŽ LIETUVIO. PRENUMERATA 1938 METAMS.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, k naktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų ir pavaldumui ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

**PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE**

Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393

Vertėjas iš visų kaibų įvairius dokumentus kaip v. kontraktus, visokius liūdymus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamados ir pilietybės įgyjimai.

**PAVIENIAIS NUMERIAIS „LIETUVIS“
PARDAVINĖJAMAS**

SÃO PAULO:

Luz stoties kioske.

Prie centralinio pašto laiptų ir kampo.

Largo da Sè prie laikrodžio ir bondžių st.

Bom Retiro — Juozo Baužio krautuvėje, José Paulino vaistinėje, Geneviciaus krautuvėje, Silva Pinto laikraščių kioske, prie Luz tilto kioske, Sorocabana st. kioske ir redakc. rua Bandeirantes 474.

Moóca — rua da Moóca ir av. Paes de Barros laikraščių kioske, V. Rozenbergo krautuvėje ir pas J. Balčūną.

Villa Zelina — Vygelio krautuvėje ir pas išnešiotojus.

Villa Anastazio — Kiriliausko krautuvėje ir pas Skadą. Lapos kioske.

SANTOS MIESTE — Stoties kioske.

RIO DE JANEIRO — pas Ramanauskus, rua Bella

130, „Vilnius“ s-goje, Maua — Leopoldina st. kioske, Largo da Lapa ir Av. Mem de Sá kampo laikraščių kioske.

Be to, daugelyje vietų laikraščių išnešiotojai „Lietuvi“ pristato į namus. Kur tik yra būrelis lietuvių, reikalaukite knygynuose, krautuvėse ir kioskuose, kad platintų „Lietuvi“.

Pats skaityk, duok kitam pasiskaityti ir patark visiems užsiprenumeruoti įdomiausių ir rimčiausių Brazilijos lietuvių laikraštį „Lietuvi“!

Red. ir Adm.

RŪKYTOJŲ DĖMESIUI

Charutaria Trapani
ant Praça do Correio Nr. 54, São Paulo,
siūlo 1 kilogramą (apie 1000 stuokų
aromatiskų ir silpnų atgaričių tik už
10,000.

Už apmokamus skelbi-
mus Redakcija neat-
sako.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS**DR. WLADIMIR DE THIMÉ**Rua Direita Nr 36¹

Telef. 2-6255

Pasitina visas klūtis jurisdinėje srity. Kas turite reikalą brazilų įstaigo se, kreipkitės į advoką De Thime. Daro dokumentų vertimus į interiera, pr siunčiant norimus išversti dokumentus ir 25000 pinigais.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobu ir t. t.

Daktaras**A. JAZARA-SNEGE**

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Bon Vista ir 25 d. Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
Tel. buto 2-5068.

Skilvis ir Kepenys

Moderniškas, greitas ir tikras gydymas skilvio ir Kepenų specialisto

BE OPERACIJOS

Vidurių skausmai, skilvio išsiplėtimas, protinis nosipūfėjimas, sifilio ligos, skilvio uždegtimas, rūgymas, skilvio votys, įvairūs diegliai ir kitos ligos gydyma be operacijos. Įvairių moterų ligos gydymas ir be operacijos, tik su infeksijomis. Jei sergi, tai šiandien pat kreipkis pas DR. PAULO LICCIARDI, Santa Casa gydytoją ir chirurgą.

Priėmimas nuo 11 iki 12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.

Rezidencija ir Konsultorija: Rua Silva Pinto, 444. (Bom Retiro).

Tel.: 5-4175 — São Paulo.

PASTABA. Vyksta namus blie valandą dieną ir nakt

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo

Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parselena, arba si dabru. — Darbas garantuotas. Traudžia dantis be skausmo už 5\$000. Ati karyta dieną ir nakti. —

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO“

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidini-
nimo, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir
pigus. Vyksta į namus fotografijų
reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447 (sen. n. III)

Tel. 4-5575 São Paulo.

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Astrida 29. 1 38.
Jos. Charlotte 28. 2 38.

Kainos pigios.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA [kurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100000000, kurie pat. v. banko. Kalbame lietuviškai
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

LIETUVA UŽ TAUTŲ SAJUNGĄ.

Vokiečiai ir jų bendrininkai Italija su japoniais stengiasi ardyti ir žėminti Tautų Sąjungą, kuri užstodama mažesnes valstybes jau ne kartą pasisakė prieš jų grobuoniškus siekimus. O Lietuvą neseniai paskyrė savo nuolatinį atstovą prie Tautų Sąjungos. Užsienio diplomatai sako, kad Lenkijai besibičiuliaujant su Vokietija šiuo

metu Lietuva būdama ištikima Tautų Sąjungai, visur turės užtikrintą paramą iš Anglijos, Prancūzijos ir kitų T. S.-gos narių bloko.

ESTRELA DO SUL.

Redakcija jau gavo laišką iš Estrela do Sul, netoli kurio buvo likusi dalis lietuvių aukso ir deimantų ieškotojų ekspedicijos. Per vasaros mėnesius jiems teko pažinti tikrus karščius, kurie neleidžia žmonėms net naktimis miegoti ir baisyti lietus, kurie trukdė darbus. Bet likusieji lietuviai rasti sveiki. Dabar jie medžioja po miškus ir laukia, kol pasibaigs lietuvių perijodas. V. Merkevičius ir A. Draugelis grupė, kiek pasilsėjusi, ruošiasi tolimesnei kelionei.

TUŠČIOS PRANAŠYSTĖS.

Kaikurie vietiniai laikraščiai net po kelis kartus pranašavo, kad vasario 21 d. 6 val. vakare bus baisios magnetinės audros. Nevenias lengvatikis jau laukė pasaulio galo, bet visos tos audros tevyko, matyt, tik sensacijų fabrikantų galvose.

JAU RUOŠIASI PRADĖTI STATYBOS DARBUS.

Vasario 22 d. Lietuvių Sąjungos Brazilijoje patalpose rua Banderantes 474 įvyko pasitarimas, kaip ir kada patogiau pradėti Vysk. M. Valančiaus mok. rūmų statybą. Dalyvaujant p. konsulu Gaučiui, inž. Cimberliui, mok. vedėjui S. Bakšiui, mok. J. Jurgiliui, L. S. Br. atstovams ir Tėvų Komitetui galutinai priimtas rūmų ir jų statybos projektas. Jei neišsiras kokių naujų kliūčių iš vietinės valdžios pusės, statybos darbai bus pradėti dar šiomis dienomis. Iki kol įrengs naujas klases, pamokos bus tęsiamos L. S. Br. patalpose, kurios labai dažnai vadinamos tiesiog Lietuvių Namais.

LIETUVIAI DŽIAUGIASI.

Vasario 19 d. Mokoje lietuvių mokykloje įvyko mokyklos suruoštos 20 m. Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimo iškilmės. Susirinko daug to rajono lietuvių, kurie kartu su po visa pasaulį išsisklaidžiusiais savo broliais džiaugiasi ir didžiuojasi Lietuvos laisve. Susirinkusius pasveikino Konsulato sekretorius kap. J. Čiuvinskas, kuris skaitė ir tai dienai pritaikintą paskaitą. Kalbėjo ir naujai atvykęs mok. J. Jurgilas perduodamas Laisvosios Lietuvos lietuvių linkėjimus ir trumpai nusakydamas dabartinę Lietuvos būklę. Dar sveikinimo São Paulo lietuvių mokyklų insp.

SKAITYTOJU DĖMESIUI.

Pranešame visiems gerbiamiems skaitytojams, kad nuo gruodžio 1. dienos „Lietuvio“ prenumerata 1938 metams priimama šiuose vietose:

1. CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA rua Mauá, 297 (prie Luz stoties).
2. VILLA ZELINOJE pas P. Vagnerį ir Br. Šukevičių.
3. MOKOJE, VILLA ANASTAZIJOJE, VILLA BELOJE IR PARQUE DAS NAÇÕES pas vietos lietuvių mokyklų vedėjus.

AKYS — BRANGIAUSIAS JŪSŲ TURTAS

Saugokite jas. Siandien pat užtikite ir FOTOPAN, kur nusipirksite geriausius, moderniskus akinius pigiausiomis kainomis. FOTOPAN taip pat turi didžiausią pasirinkimą foto aparatų, visokių frankių ir medžiagų fotografijai. Filimų ir stiklų ryškėjimas, kopijos ir t. t. Kiekvienam klientui, atėjusiam su šiuo skelbimu darome specialią 10% nuolaidą. FOTOPAN, Avenida São João, 340 (prie centr. pašto)

MŪSŲ GIMINĖS, DRAUGAI IR PAŽĪSTAMI TROKŠTA ŽINIŲ IŠ BRAZILIJOS, O MES IŠ LIETUVOS, ŠIAURĖS AMERIKOS, ARGENTINOS, URUGVAJAVUS...

TODĖL UŽPRENUMERUOKIME JIEMS „LIETUVI“ IR PAPERASYKIME, KAD JIE UŽSAKYTŲ MUMS KURĮ NORS LAIKRAŠTĮ IŠ SAVO KRAŠTO!

„Lietuvio“ Redakcija.

S. Bakšys ir Tėvų Kom. pirm. Garkauskas. Toliau ėjo mok. vedėjo L. Gaigalo mckomo mokinių choro dainos mokinių deklamacijos, plastika ir sporto pratimai, kurie pavyko ypatingai gražiai. Kada mergaitės išėjo į sceną, tiesiog nesinorėjo tikėti, kad taip puikiai šią programą išpildo dar tik pradžios mokyklos mokinės. Dėl to vist nesirinkusieji, o ypač mokinių tėvai, labai džiaugėsi ir dėkoja darbščiam mokytojui.

A. D.

LIETUVIAI AMATININKAI PRIGRE-SUOJA.

Daug paprastų darbininkų skursta, bet įvairūs amatininkai turi pakankamai darbo ir gerai uždirba. Lietuviai siuvėjai, batusiuviai, mechanikai, dailidės, kalviai, statybininkai ir kt. uždirba visai neblogai ir vienas kitas jau įsitaisė savo dirbtuvėles. Šiuo metu jų dienos uždarbis vidutiniškai sukasi apie 25\$000, bet tie kurie dirba savose dirbtuvėse uždirba žymiai daugiau. Neseniai teko aplankyti mano drauga Petrą Rinkevičių, kuris rua Toledo Barbosa 196, Belem, turi paprasčiausią batukų dirbtuvėlę. Joje dirba tik jis su savo žmona. Tai ne dirbtuvė, tai tik paprasto lietuviško siaučiaus butas, bet per dieną vidutiniškai jodin uždirba 40—50\$000. Paprasti darbininkai, kurie vidutiniškai per dieną uždirba tik 8—12\$000, žinoma, tik ginaui nu baudo. Todėl kiekvienas turi apsigalvoti ir stengtis išmokyti kurio nors amato.

St. Vinikas.

Padėk.

Br. Lietuvių Aero Klūbas dėkoja p. „Išsigymėliui“ už 100\$000 paauskotą pirmojo B. L. A. K. lėktuvo užpirkimui.

V. Eidrigėvičius
Pirmininkas.

Pranešimai

TĖVŲ SUSIRINKIMAS.

Tėvų Komiteto nutarimu Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokinių tėvų visuotinas susirinkimas šaukiamas kovo mėn. 5 d. 7 val. vakaro. Šis susirinkimas yra pirmas šiais metais ir bus renkamas tėvų komitetas todėl visų tėvų pareiga jame dalyvauti. Mokyklos Vedėjas.

Pranešama Lietuvių Moterų D.-jos narių žiniai, kad šį sekmadienį, vasario mėn. 27 d. Villa Bellos lietuvių mokykloje įvyks šios d.-jos šeimyninė gegužinė. Bus ir meninė dalis. Pradžią 2 val. po piet.

Valdyba.

SKELBKITES TIK „LIETUVY“

VASARIO 16 VILLA ANASTAZIO.

Vasario 16 d. vakare Villa Anastazio Dr. J. Basanavičiaus mokykloje įvyko 20 m. Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimas. Susirinko dauguma šio rajono lietuvių ir mokyklos mokiniai. Mokyklos vedėjas F. Girduškas skaitė šventei pritaikintą paskaitą, o mokyklos mokiniai gražiai padėklavo, pašoko plastinių šokių, pademonstravo keletą žaidimų ir gimnastikos pratimų. Susirinkusieji programa buvo patenkinti.

Jonaitis.

RUOŠIA DIDELEJ SPORTO ŠVENTE.

Lietuvių Sp. S.-gos „Lithuania“ Mokos sk. valdyba vasario 22 d. nutarė suruošti didelę lietuvių sporto šventę. Sporto šv. įvyks Antarktikos stadione š. m. balandžio mėn. — Šį sekmadienį vasario mėn. 27 d. Švabų aikštėje, Mokoje, įvyks „Lithuanijos“ rungtynės su „A. E. Alemães Paulistano“ sporto klubū dėl nei vienu nei antru nelaimėtos taurės per rungtynes įvykusias V. Galvao.

— Šiuo metu kiek susilpnėjo Mokos jaunųjų sportininkų veikimas, kurie prie „Lithuanijos“ luvo pradėję gana smarkiai veikti. Sporto vadovams reikėtų susirūpinti.

Vis didėjanti „Lietuvio“ skaitytojų šeima.

Antanas Dervanauskas

Juozas Višniauskas

Jonas Ališauskas

Vincas Matulevičius

Karolė Pažėraitė

Juozas Januškevičius

V. Smolenskas

V. Musikevičius

Miguel Žvirblis

B. Buinius

Jonas Dagys

Luiz Miselis

Ag. cor. Irapé, Botucutu

K. Kudirka

P. Radžiūnas

Ged. Gaillušis

Val. Kondrotaitė

Antanas Mignaitis

Marija Bakšienė

Nikodimas Purslys

Otonas Zubka

Feliksas Garšva

Mikas Dambrauskas

Inž. Cimberlis

Vilhelmas Pependikis

Kleopas Murza

Anastazija Murzaitė

Povilas Grigas

Povilas Grigas, Lietuva.

Juozas Žukauskas

Simas Žukauskas, Lietuva

Sergiejus Butrimavičius

Bronė Simelūnaitė

Tomas Mankus, J. A. V.

Valeria Balčiūnas, J. A. V.

Inž. agr. Dr. J. Zabrockis

Mykolas Ruzgas.

Prenumeratorių, kurių pinigai jau gauti, bet dėl vietos stokos vis negalime paskelbti, labai atsiprašome. Prieš dovant paskirstymą pasitengsime visų apsimokėjusių pavardes paskelbti.